

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3210/2023. (V. 5.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 118. § (1) bekezdés 2020. március 31. napjáig hatályos *b)* és *d)* pontjai, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.35.299/2020/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi személy indítványozó jogi képviselője (dr. Karsai Dániel András ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó elsődlegesen – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2020. március 31. napjáig hatályos 118. § (1) bekezdés *b)* és *d)* pontja, másodlagosan az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.35.299/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény B) cikke és XXVIII. cikke sérelmére hivatkozással.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az ügyben előterjesztett beadvány és a bíróságok által hozott határozatok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [4] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló adóügyben hozott határozat ellen indított közigazgatási perben az indítványozó jogi személy felperesként vett részt.
- [5] E per előzményeként az elsőfokú adóhatóság a 4311854649 számú határozatával 2016. március 23. – 2016. december 31. időszakra általános forgalmi adó adónemben felperes javára 10 000 forint, terhére 66 727 000 forint adóhiánynak minősülő adókülönbözetet állapított meg, mely után 33 363 000 forint adóbírságot szabott ki és 1 776 000 forint késedelmi pótlékot számított fel. A felperes fellebbezése folytán eljárt alperes a 2019. február 1. napján kelt 2234614036 számú határozatával az elsőfokú határozatot megváltoztatta akként, hogy az adóbírság összegét 133 454 000 forintban állapította meg, egyebekben a határozatot helybenhagyta.
- [6] Az indítványozó közigazgatási pert kezdeményezett az adóhatóság határozata ellen. A felperes keresetét az elsőfokon eljáró Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2020. február 6. napján kelt 100.K.27.245/2019/38. számú jogerős ítéletével elutasította.
- [7] Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában rögzítette, hogy az indítványozó felperes mind az ellenőrzés során, mind a bírósági eljárásban gyakorolhatta iratbetekintési jogát, valamint részére a bíróság a kapcsolódó vizsgálat zártan kezelt irataiba is betekintést engedélyezett. Ismertette továbbá az adóhatóság által az indítványozónál, a szerződéses partnereinél, illetve a láncolatban érintett további társaságoknál lefolytatott bizonyítás eredményét, ezen belül elkülönülten vizsgálta a szoftverfejlesztés és az eszközbeszerzés körében bonyolított ügyleteket, majd azok mesterséges jellegét állapította meg azzal, hogy erről az indítványozó tudomással bírt, a számlázási láncolatnak nemcsak tagja, de aktív közreműködője is volt. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az alperes tehát jogszerűen tagadta meg az indítványozó adólevonási jogát és a tudatos adókijátszás bizonyítása kellő alapul szolgált az emelt összegű adóbírság alkalmazásához.
- [8] A bíróság megállapította, hogy az alperesi határozat megfelel az Európai Unió Bírósága (EUB) és a Kúria által kimunkált joggyakorlatnak, a Kúria 5/2016. KMK véleményében (a továbbiakban: KMK-vélemény) foglaltaknak, az adóhatóság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, a bizonyítékokat egyenként és összességében értékelte, indokolási kötelezettségének eleget tett, a határozata nem jogszabálysértő.
- [9] Az indítványozó felperes a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Kérelme befogadásának jogszabályi alapjaként a Kp. 118. § (1) bekezdés *a)* pont *ab)* és *ad)* alpontjait és *b)* pontját jelölte meg.
- [10] Előadása szerint az elsőfokú bíróság nem a kereseti kérelem korlátai között vizsgálta a közigazgatási tevékenység jogszerűségét, hanem – az alperesi határozatban foglaltak átemelésével – a felperesi tényállításokon kívüli

körben. Vitatta az iratismertetés jogszerűségét, annak a közigazgatási eljárás során történő korlátozása miatt, illetve kiemelte, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság megítélése szerint az mégis jogszerűen történt, az észrevételeit, tényállításait és bizonyítékait az ítéletben értékelnie kellett volna. A bíróság azonban az általa hivatkozott tényeket nem vizsgálta, megsértve azáltal a bizonyításra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, továbbá indokolása nem terjed ki a kereset egészére, mely álláspontja szerint megalapozza a felülvizsgálati kérelem befogadását a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége és a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés miatt.

- [11] Véleménye szerint az ítélet jogkérdésben eltér a Kúria közzétett döntéseitől. Hivatkozott a KGD2012.140. és a KGD2014.34. számú eseti döntésekre, állítva, hogy az elsőfokú bíróság olyan elvárást támasztott vele szemben, és ezáltal olyan tényeket rótt a terhére, amelyekről az eseti döntések iránymutatása szerint nem kellett tudnia.
- [12] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.35.299/2020/2. számú 2020. június 11-én kelt végzésével megállapította, hogy felülvizsgálati kérelem befogadására – az alábbiak szerint – nincs lehetőség. A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata: a) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása, b) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége, c) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége, d) a Kúria közzétett ítélkezési gyakorlatától eltérő ítéleti rendelkezés miatt indokolt.
- [13] A Kúria mindenekelőtt rögzítette – a Kp. 157. § (4) bekezdésére figyelemmel –, hogy az indítványozó által hivatkozott Kp. 118. § (1) bekezdésének 2020. április 1. napjától hatályos rendelkezései jelen felülvizsgálati eljárásban nem alkalmazhatóak, ezért a felülvizsgálati kérelem befogadásának kérdésében a Kúria a 2020. április 1-je előtt hatályban lévő rendelkezések alapján határozhatott, a felperesnek a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának ad) alpontjára történő hivatkozását, valamint az ezzel összefüggésben tett előadásait nem vizsgálhatta.
- [14] A Kúria hangsúlyozta, hogy a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek a befogadás iránti kérelmét részletesen indokolnia kell: meg kell jelölnie, hogy azt mely befogadási okra alapítja, és be kell mutatnia az okot alátámasztó jogi érveit. A befogadásra irányuló kérelem és annak indokolása el kell, hogy különüljön a jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelem jogi indokaitól. A Kúriának a befogadás vizsgálata körében nincs jogszabályi lehetősége arra, hogy a felülvizsgálati kérelem jogi indokolásából befogadási indokot találjon.
- [15] A Kúria rámutat arra, hogy az elsőfokú bíróság – az EUB döntéseire is figyelemmel, a KMK-véleményben foglaltak szerint – értelmezte az adólevonási joggal kapcsolatos joggyakorlatot, és döntése indokolásában részletesen ismertette álláspontját, a keresetet elutasította. A jogerős ítélet jogszerűségének, a bizonyítékok értékelésének és az indokolás megfelelő kimunkálásának vizsgálata az érdemi felülvizsgálat, és nem a befogadás körébe tartozik. Az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárást folytatott, a bizonyítékokat értékelte, valamint indokolási kötelezettségének is eleget tett.
- [16] Az indítványozó felperes a befogadás indokai körében nem jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság a kereset mely elemét nem bírálta el. A véleményét ismertette, azt azonban részletesen nem munkálta ki és tényekkel nem támasztotta alá. A Kúria kiemelte, hogy a felülvizsgálati eljárásban jogkérdésben dönt, ténykérdést nem vizsgálhat, bizonyítékokat nem mérlegelhet felül. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróságnak nem a bírósági joggyakorlat, hanem az eljárási törvény rendelkezései alapján kell a teljes keresetről döntenie. Amennyiben a bíróság nem tesz eleget ezen jogszabályi kötelezettségének, az jogszabálysértésnek minősül, amely megfelelően indokolt befogadási kérelem alapján a rendkívüli jogorvoslati eljárás alapja lehet.
- [17] A Kúria megállapította, hogy az ítélet indokolása tartalmazza az elsőfokú bíróság jogi álláspontját. A közigazgatási határozat elleni kereset elbírálásakor nem mellőzhető az ok indokolásának ítéletben való megjelenítése, mert a kereset elutasítása esetén azokhoz képest kell a bíróságnak döntését megindokolnia.
- [18] A felvetett jogkérdés társadalmi jelentőségére alapítottan a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha az adott ügy a jogalanyok széles körét érinti. A Kúria rámutatott, hogy társadalmi jelentősége az olyan jogkérdésnek, illetve ügynek van, amelyek a társadalom széles körét közvetlenül vagy közvetett módon érinti. A felvetett jogkérdés különleges súlya pedig kizárólag akkor teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön – a különleges súlyára tekintettel – túlmutat. A befogadáshoz továbbá az is szükséges, hogy valamilyen további – általában a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba hozható – fontos ok fennálljon, és ennek folytán a Kúria iránymutatása váljon szükségessé.
- [19] A Kúria megítélése szerint az indítványozó felperes nem igazolta, hogy az egyedi ügyében felmerült probléma milyen okból és mennyiben érinti a társadalom széles körét. Nem támasztotta alá azt sem, hogy a jogkérdés

- a saját ügyén túlmutat, megítéléséhez kúriai iránymutatás szükséges. A csak általánosság szintjén megfogalmazott hivatkozás nem alapozza meg a felülvizsgálati kérelem Kp. 118. § (1) bekezdés *b*) pont szerinti befogadását.
- [20] A Kúria hangsúlyozta, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés *d*) pontja szerinti, a Kúria közzétett ítélezési gyakorlatától eltérő ítéleti rendelkezés esetében az állított jogszabálysértés felülvizsgálatára csak akkor kerülhet sor, ha a kérelmező a „Kúria által közzétett” eseti döntésre hivatkozik. Közzétételre azon határozatok esetében kerül sor, amelyeket a Kúria kifejezetten azzal a céllal kíván a bíróságok és a jogkeresők elé tárni, hogy ezáltal iránymutatást adjon BH (Bírósági Határozat) vagy az EBH (Elvi Bírósági Határozat) formájában, más eseti döntésekre hivatkozás nem szolgál alapul a Kúria közzétett ítélezési gyakorlatától való eltérés igazolására, így a felülvizsgálati kérelem befogadására.
- [21] A Kúria döntése szerint nem volt jogszabályi lehetőség az előterjesztett befogadási kérelem alapján a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálására, ezért a Kúria annak befogadását a Kp. 118. § (1) és (2) bekezdéseinek alkalmazásával megtagadta.
- [22] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszát, amelyben az Alaptörvény B) cikke és XXVIII. cikk sérelmére hivatkozott.
- [23] Az indítvány részletes indokolása szerint ugyanakkor a kérelem alapja Magyarország Alaptörvényének az Alaptörvény B) cikke (a jogállamiság és a jogbiztonság elve), valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése (a hatékony jogorvoslathoz való jog).
- [24] Az indítványozó hivatkozása szerint a kérelmének eljárásjogi alapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *c*) pontja, valamint az Abtv. 26. §-a és 41. § (3) bekezdése; 45. § (4) bekezdése, amelyek alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a konkrét ügyben alkalmazott jogszabályt, és annak alaptörvény-ellenessége fennállása esetén alaptörvény-ellenességét akkor is megállapítja, ha az már nincs hatályban és a konkrét ügyben az alkalmazását kizárja. Az indítványozó rámutatott, hogy de facto a szabályozás hatályban van ugyanazon szöveggel, csak kiegészült egy új alponttal, ezért technikailag nem látszik lehetségesnek a megsemmisítés kérése, hiszen már nem az a számszerű megjelölése a támadott jogszabályhelyeknek, mint az alkotmányjogi panaszával érintett eljárás idején volt.
- [25] Az indítványozó előadta, hogy az elsőfokú bírósági ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához. A Kúria közzétett ítélezési gyakorlatától eltérő ítéleti rendelkezéssel [Kp. 118. § (1) bekezdés *d*) pontja] kapcsolatban előadta, hogy a keresetet elbíráló elsőfokú bíróság jogellenesen eltért a KMK-véleményben foglaltaktól. Az indítványozó szerint az okszerű, világos és vonatkozó jogszabályi és felsőbb bírósági gyakorlatot bemutató felülvizsgálati kérelme levezette, hogy ezen körülmény önmagában okot ad Kp. 118. §-ának az az indítványozó ügyében hatályos (1) bekezdés *d*) pontja szerinti befogadására. Az indítványozó hivatkozott arra is, hogy emellett a Kp. 118. § – az ügyben hatályos – (1) bekezdés *b*) pontja szerinti befogadhatósági követelmény is megvalósult.
- [26] Az indítványozó kiemelte, hogy álláspontja szerint a jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés „alapvető alkotmányjogi jelentőségű” (Abtv. 29. §) Álláspontja szerint ugyanis az ügy alapját egy olyan bírósági eljárás képezi, amelyben az alkalmazott jogszabály alaptörvény-ellenessége miatt tagadták meg indítványozótól a Kúria előtti felülvizsgálati eljárás lefolytatását, ezáltal pedig súlyosan sérültek indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított alkotmányos jogai.
- [27] Az indítványozó álláspontja szerint egy, a jelen üggyel teljes analógiát mutató korábbi panasz esetében az Alkotmánybíróság megsemmisítette a támadott eljárási jogszabályi rendelkezéseket [42/2004. (XI. 9.) AB határozat]. Az indítványozó részletesen elemezte ezen határozatot, és indokolta azon álláspontját, hogy annak megállapításai a jelen ügyben is alkalmazhatóak, sőt alkalmazandóak.
- [28] Álláspontja szerint a panaszában támadott jogszabályi rendelkezések az Alkotmánybíróság által a 42/2004. (XI. 9.) AB határozatban megsemmisített rendelkezéseivel teljes analógiát mutatva korlátozzák a jogalkotó által biztosított rendkívüli jogorvoslatot azáltal, hogy a jogszabálysértésen felül olyan többlet követelményeket támasztanak a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságával kapcsolatban, amelyek magát a jogorvoslatot előreláthatatlanná és kiszámíthatatlanná teszik.
- [29] Az indítványozó szerint a támadott, az indítványára alkalmazandó rendelkezéseket tekintve, a szabályozás előreláthatatlansága és kiszámíthatatlansága nem biztosítja a jogalkotó által megteremtett rendkívüli jogorvoslat esetében a jogorvoslathoz való alkotmányos jogot.

- [30] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság, azon belül is az előreláthatóság és a kiszámíthatóság követelménye is sérült, és azon keresztül a XXVIII. cikk (7) bekezdésben írott jogorvoslathoz való alkotmányos joga is.
- [31] Az indítványozó kérte ezért, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a jelen ügyben alkalmazott, Kp. 118. § (1) bekezdés 2020. március 31. napjáig hatályos *b), d)* pontjai alaptörvény-ellenesek voltak, és a jelen kérelem alapjául szolgáló eljárásban ezen jogszabályok alkalmazását zárja ki, továbbá a Kúria Kfv.I.35.299/2020/2. számú végzését, mint alaptörvény-ellenes bírói határozatot semmisítse meg.
- [32] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben.
- [33] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [34] Az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó hivatkozást tartalmaz.
- [35] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b)* pontjára [Abtv. 26. § (1) bekezdés] és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontjára [Abtv. 27. § (1) bekezdés] alapította.
- [36] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására – az Abtv. 26. § (1) bekezdésére és 27. § (1) bekezdésére hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítvány – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [37] A Kúria Kfv.I.35.299/2020/2. számú végzését 2020. augusztus 24. napján kézbesítették az indítványozó jogi képviselőjének. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2020. szeptember 21. napján nyújtotta be elektronikus úton az elsőfokon eljáró bíróságra.
- [38] Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt a Kúria Kfv.I.35.299/2020/2. számú végzésével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [39] Az indítvány az Abtv. 26. § (1) bekezdés *b)* pontjának és a 27. § (1) bekezdés *b)* pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [40] 3.2. Az indítványozó a bírósági eljárásban félként részt vett. Az indítványozó jogosultnak tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben nyújtotta be az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát.
- [41] 3.3. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet nyújthat be. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó, – mely jogi személy a peres eljárásban félként vett részt – tekintetében a Kp. 118. § (1) bekezdés *b)* és *d)* pontjában foglalt jogszabályi rendelkezéseket az eljáró bíróságok alkalmazták, így érintettnek minősül, mert az állított sérelmek az indítványozó egyedi ügyével kapcsolatosak, és a saját, az Alaptörvényben biztosított, vagy biztosítottak vélt jogaira vonatkoznak.
- [42] Az Abtv. 27. § (2) bekezdése értelmében jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, *a)* aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt; *b)* akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz; vagy *c)* akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.
- [43] 3.4. Az Alkotmánybíróság az indítványoknak az Abtv. tárgyi hatályra vonatkozó rendelkezéseinek történő megfelelését vizsgálta.
- [44] Az Alkotmánybíróság e tekintetben elsőként az indítványnak a Kp. egyes rendelkezéseit sérelmező eleme befogadhatóságát vizsgálta. Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában kimondta: „Az Abtv. 26. §-ára alapított alkotmányjogi panasz – az Abtv. 27. §-ában szabályozott alkotmányjogi panasszal ellentétben – nem kifejezett előfeltétele az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés [...]” {lásd például: 3057/2015. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [21]–[23]}.

- [45] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti [a) pont első fordulata].
- [46] E rendelkezésből az következik, hogy a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panasznak {lásd például: 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés Indokolás [18]; 3091/2020. (IV. 23.) AB végzés [42]}.
- [47] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében rögzített tárgyi hatályának megállapítása során elsődlegesen tehát az vizsgálendő, hogy a támadott bírói döntés (határozat) a bírósági eljárást befejező határozatnak tekinthető-e. Mivel az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések körét, ezért az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-a tárgyi hatálya alá tartozás tárgyában történő döntés során a panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást szabályozó törvény rendelkezéseit kell alapul venni.
- [48] Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban is rámutatott, hogy a bírósági eljárásokra vonatkozó szabályokra figyelemmel a bírósági eljárást befejező végzésnek azok a végzések minősülnek, amelyeknek joghatásaként a bírósági eljárás (vagy annak valamely szakasza) befejeződik {3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [7]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [49] A Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt illetően az Alkotmánybíróság fenntartja állandó gyakorlatát, melynek értelmében a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, és alkotmányjogi panasszal támadható {lásd pl. 3245/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [14]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [50] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó által támadott végzés a tárgyi hatály szempontjából megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározott feltételnek.
- [51] 3.5. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése a) pontja és a 27. § (1) bekezdés a) pont első fordulata értelmében e rendelkezések alapján az alkotmányjogi panasz előterjesztésének feltétele az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogának sérelme.
- [52] 3.6. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ennek feltételeit az 52. § (1b) bekezdése részletezi.
- [53] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) pontja szerint a kérelem határozott, ha egyértelműen megjelöli az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét.
- [54] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alaptörvény B) cikk (2)–(4) bekezdései és XXVIII. cikk (2)–(6) bekezdései az alkotmányjogi panasz tárgyával összefüggésbe nem hozhatók.
- [55] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság támadott végzése tekintetében az indítványozó által az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján és a Kp. 118. § (1) bekezdése b) és d) pontjai tekintetében az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem jelölte meg az Alaptörvényben biztosított jog vélt sérelmének lényegét.
- [56] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme az Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) pontjában írott feltételnek – az ismertetett vonatkozásokban – nem felel meg.
- [57] Az indítványozó alkotmányjogi panasz a Kp. 118. § (1) bekezdése b) és d) pontjai és a Kúria támadott végzése tekintetében a XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában megjelölte az Alaptörvényben biztosított jog vélt sérelmének lényegét is.
- [58] 4. Az Alkotmánybíróság tehát a XXVIII. cikk (7) bekezdése tekintetében vizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényben előírt további feltételeinek való megfelelést.
- [59] Az Abtv. 52. § (4) bekezdése alapján az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.

- [60] 4.1. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban az indítványozó panaszának az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére hivatkozással a Kp. 118. § (1) bekezdése *b)* és *d)* pontjai alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett kérelmét vizsgálta.
- [61] Az indítványozó a Kp. 118. §-a alaptörvény-ellenességét is állította. Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a Kúria az alkotmányjogi panasszal támadott döntésében a Kp. 118. § (1) bekezdését alkalmazva, az abban foglalt befogadási okok alapján megvizsgálta a felülvizsgálati kérelmet és megállapította, hogy a befogadás feltételei nem állnak fenn, ezért e felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta.
- [62] Az indítványozó a támadott jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben a jogorvoslathoz való jog sérelmét arra hivatkozással állította, hogy a panaszában támadott jogszabályi rendelkezések a polgári eljárásról szóló 1952. évi III. törvény 2002. január 1. – 2004. november 8. között hatályban volt felülvizsgálatra vonatkozó 270. §-ának egyes, az Alkotmánybíróság által a 42/2004. (XI. 9.) AB határozatban megsemmisített rendelkezéseivel teljes analógiát mutatva korlátozzák a jogalkotó által biztosított rendkívüli jogorvoslatot azáltal, hogy a jogszabálysértésen felül olyan többlet követelményeket támasztanak a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságával kapcsolatban, amelyek magát a jogorvoslatot előreláthatatlanná és kiszámíthatatlanná teszik.
- [63] Az indítványozó panaszának az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére hivatkozással a Kp. 118. § (1) bekezdése *b)* és *d)* pontjai alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett kérelmét vizsgálva az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [64] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a jogalkotó joga és felelőssége, hogy olyan jogorvoslati eljárásokat alakítson ki, és azokat azok céljának megfelelő módon szabályozza, amelyek az egyes jogsérelmek, jogsértések esetén a megfelelő jogvédelmet biztosítani tudják. A panaszos által benyújtott beadvány időpontjában létező jogorvoslatok összetett rendszert képeztek, és képeznek ma is.
- [65] Az indítványozó kimerítette a közigazgatási eljárásban számára rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket. Ennek eredménytelenségét követően a másodfokú közigazgatási határozat ellen a bírósághoz fordult keresettel. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése értelmében mindenkinek jogában áll jogorvoslattal élni az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntéssel szemben, amely jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata meghatározza a jogorvoslati rendszerrel szemben támasztott követelményeket. Az Alkotmánybíróság a 14/2018. (IX. 27.) AB határozatban átfogóan áttekintette a jogorvoslathoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát, amely során utalt arra, hogy a jogalkotó a különböző eljárásokra irányadó szabályozásokban határozza meg az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeket, azok igénybevételének módját, az Alaptörvény azonban nem tartalmaz előírást azzal kapcsolatban hogyan épüljön fel a jogorvoslat rendszere. {3097/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [15]}
- [66] Ezen túlmenően az Alaptörvény azzal kapcsolatban sem tartalmaz követelményt, hogy a jogorvoslati fórumrendszer hány fokon érvényesüljön, ily módon adott esetben a jogorvoslati fórumrendszer egyfokúsága is megfelel az Alaptörvény követelményeinek {lásd pl. 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]; 3097/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [67] „Az Alaptörvény [...] nem biztosít alanyi jogot arra, hogy az indítványozó felülvizsgálati kérelmét érdemben elbírálják, és ugyan az indítványozó alapvetően azt kifogásolta, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések értelmezése révén szelektálhat a Kúria az ügyek között, azonban ez a lehetőség [...] az eljárás rendkívüli jogorvoslati jellegéből fakad és az ügyek tárgyára vonatkozik.” {Lásd 3376/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [17]}
- [68] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában a jogorvoslathoz való jog állított sérelméről keresztesül is a bíróság által alkalmazott, támadott jogszabályi rendelkezéseknek a bíróságtól eltérő jogértelmezése miatt azoknak a megsemmisítését kérte.
- A Kp. 2020. március 31. napjái hatályos 118. § (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezett: „(1) A Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata *a)* a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása, *b)* a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége, *c)* az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége vagy *d)* a Kúria közzétett ítélezési gyakorlatától eltérő ítéleti rendelkezés miatt indokolt.”
- Az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvény 230. §-a által módosított, 2020. április 1. napjától hatályos Kp. 118. § (1) bekezdése az alábbiakat tartalmazza: „(1) A Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha *a)* az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata *aa)* a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása, *ab)* a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége, *ac)* az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali

eljárásának szükségessége, *ad*) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve *b*) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.”

- [69] A Kp. hatályos 118. § (1) bekezdés *a) ab*) alpontja tehát szó szerint azonos a 2020. március 31. napjáig hatályos 118. § (1) bekezdés *b*) pontjával, míg a mai napig hatályos (1) bekezdés *b*) pont az alkotmányjogi panaszban támadott korábbi (1) bekezdés *d*) pontjában foglaltaknál szigorúbb feltételeket tartalmaz.
- [70] A Kp. hatályos 118. § (1) bekezdése továbbá kiegészült egy új *a*) pont *ad*) alponttal.
- [71] Az Abtv. 41. § (3) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezett jogszabály alaptörvény-ellenességét akkor állapíthatja meg, ha a jogszabályt konkrét esetben még alkalmazni kellene.
- [72] A Kp. 2020. március 31. napjáig hatályos 118. § (1) bekezdését alkalmazta a Kúria a támadott végzésében.
- [73] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz indokolása nem támasztotta alá a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét, és a panaszban megtalálható indokolás sem vetett fel azok tekintetében alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [74] 4.2. Az Alkotmánybíróság ezt követően az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszának a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.35.299/2020/2. számú végzése az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére hivatkozással állított alaptörvény-ellenességének megállapítására és a megsemmisítésére vonatkozó elemét vizsgálta.
- [75] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadására vonatkozó rendelkezések alaptörvény-ellenes értelmezésével megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát, de ezt az állítást alkotmányjogi érveléssel nem támasztotta alá.
- [76] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az Abtv. 27. §-ára hivatkozással indítványozó a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróságok által mindezekből levont következtetéseit vitatja, azaz az alkotmányjogi panasz indokolása a számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját jelenti. Az indítvány azt célozza, hogy a bíróságok által eldöntött tény- és jogkérdéseket felülbírálati bíróságként vizsgálja felül az Alkotmánybíróság, és a támadott döntésektől eltérően értékelje.
- [77] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy „[a]nnak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei fennállnak-e vagy sem, nem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényértelmezési kérdés, melyben az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlatának megfelelően – a Kúria döntését nem bírálhatja felül” (lásd például 3365/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [21]; 3308/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [20]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [22]; 3429/2022. (X. 21.) AB végzés, Indokolás [20]).
- [78] A bírósági határozatokkal kapcsolatos indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor” (3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]).
- [79] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, vagy ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel. Ezen alternatív feltételek bármelyikének megléte indokot ad a befogadásra.
- [50] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg ezeknek a követelményeknek, mert az indítványozó egyértelműen a Kúria jogértelmezését tartotta alaptörvény-ellenesnek.
- [81] 5. A fentiekre tekintettel az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában meghatározott törvényi feltételek egyikének sem felel meg.

- [82] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, illetve amely a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések, bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolttá tenné.
- [83] Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 52. § (1b) bekezdése *b)* és *e)* pontjaiban továbbá a 29. §-ában foglaltak, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2023. április 18.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1675/2020.

